

Asia: VN/10579/2020

**Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esityksestä laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta: koronavirusepidemian tartuntaketjujen jäljittämistä ja katkaisua tehostava altistuneiden tunnistusjärjestelmä**

Lausunnonantajan lausunto

**Vastaajatahon virallinen nimi**

Vantaan kaupunki / Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

**Vastauksen kirjanneen henkilön nimi**

Lakimies Jenni Juntunen

jenni.juntunen@vantaa.fi

**Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot**

Apulaiskaupunginjohtaja Timo Aronkytö

timo.aronkyto@vantaa.fi

**Onko vastaaja**

kunta

**Kysymyksiä esityksen tavoitteista ja vaikutuksista**

**Voidaanko ehdotetulla altistuneiden tunnistusjärjestelmällä mielestänne tehostaa koronavirusepidemian tartuntaketjujen jäljittämistä ja katkaisua?**

Kyllä pääosin [Vantaan kaupunki katsoo, että tunnistusjärjestelmä voi tehostaa tartuntojen jäljitystoimintaa mahdollistamalla altistuneiden tavoittamisen nykyistä laajemmin ja nopeammin. Sovelluksen avulla on mahdollista tavoittaa esimerkiksi sellaisia henkilöitä, joihin tartunnan saanut ei tiedä tai muista olleensa kontaktissa.]

**Onko esityksessä asianmukaisesti otettu huomioon henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan liittyvät näkökohdat?**

Kyllä pääosin [Esityksen mukaan sovelluksen avulla voidaan jakaa luotettavaa terveysinformaatiota ja ohjeita. Vantaan kaupunki katsoo edelleen, että esitykseen tulisi selkeyttää, onko kyse niin sanotusta yleisluonteisesta ohjeistuksesta vai terveystietojen käsittelyä sisältävästä neuvonnasta. ]

#### **Onko esityksestä aiheutuvat taloudelliset vaikutukset arvioitu asianmukaisesti?**

Kyllä pääosin [Vantaan kaupunki katsoo, että mobiilisovellus voi tehostaa jäljitystoimintaa mahdollistamalla altistuneiden tavoittamisen nykyistä nopeammin. Mobiilisovelluksen avulla voidaan kuitenkin tavoittaa nykyistä suurempi määrä altistuneita ja altistuneiden yhteydenotot ja heidän tilanteensa selvittäminen sekä mahdolliset karanteenipäätökset lisäävät jäljitykseen liittyvää työmäärää ja siten lisäävät jäljitystoiminnan välittömiä kustannuksia kunnissa ja sairaanhoitopiirien kuntayhtymissä. ]

#### **Onko esityksestä aiheutuvat muut vaikutukset arvioitu asianmukaisesti?**

Kyllä pääosin [Vantaan kaupunki katsoo, että erityisesti iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden sekä lasten kohdalla tulee kiinnittää huomiota esityksen vaikutuksiin ja kyseisille väestöryhmille annettavaan informointiin. Lakiesitykseen olisi hyvä täsmentää informointivelvoitteen sisältöä sekä selkeyttää eri toimijoiden vastuuta informoinnista. ]

## **Mahdolliset yksilöidyt pykälämuutosehdotukset**

#### **Ehdotuksenne 43 a §:n muutoksiksi (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävät)**

-

#### **Ehdotuksenne 43 b §:n muutoksiksi (Kansaneläkelaitoksen tehtävät)**

43 b §:ssä ehdotetaan säädettävän, että Kansaneläkelaitos voisi toteuttaa teknisen menetelmän, jolla altistumistiedot voitaisiin välittää kunnan tai sairaanhoitopiirin

kuntayhtymän terveydenhuollon toimintayksikköön.

Vantaan kaupunki katsoo, että esityksessä olisi olennaista määritellä täsmällisemmin, välitetäänkö altistumistiedot esimerkiksi tartuntataudeista vastaavaan terveydenhuollon toimintayksikköön vai omalle terveysasemalle.

Lakiesityksessä tulisi lisäksi selkeyttää, sovelletaanko Kansaneläkelaitoksen toteuttamaan tekniseen menetelmään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, tiedonhallintalaki) 22 §:n edellytyksiä tietojen luovuttamiseen teknisen rajapinnan avulla viranomaisten välillä. Mikäli kyseistä tiedonhallintalain säännöstä sovelletaan, se olisi hyvä todeta selkeästi lakiesityksessä ja sen perusteluissa.

Lisäksi lakiesityksessä olisi hyvä todeta, että Kansaneläkelaitoksen tulee toteuttaa tekninen menetelmä yhteistyössä kuntien ja sairaanhoitopiirien kesken, jotta voidaan varmistua, että menetelmä soveltuu tarkoituksenmukaisella tavalla käytännön toimintaan. Lisäksi tekniseen menetelmään ja sen käyttöön liittyen tulee olla saatavilla ajantasainen ja selkeä ohjeistus.

### **Ehdotukseenne 43 c §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän yhteydessä tapahtuva tietojen käsittely)**

43 c §:n 2 momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että altistuneiden tunnistusjärjestelmän yhteydessä käsiteltäisiin myös tietoja käyttäjän kontakteista ja näihin kohtaamisiin liittyvät tarpeelliset tiedot niiden kestosta, ajankohdasta ja signaalin voimakkuudesta. Näiden tietojen perusteella voitaisiin arvioida, onko altistuminen tapahtunut. Esimerkiksi altistumisen edellyttämää kestoa ei kuitenkaan määriteltäisi lain tasolla. Tämä edellyttää muun muassa kuntien kannalta sitä, että tunnistusjärjestelmään liittyen on välttämätöntä antaa kansallisen tason ohjeet siitä, minkälainen tunnistusjärjestelmässä ilmennyt kontakti määritellään esimerkiksi kestoltaan sellaiseksi, että altistuksen voidaan katsoa tapahtuneen. Lisäksi olisi olennaisen tärkeää saada tarkemmat ohjeet siitä, voidaanko yksin tunnistusjärjestelmän kautta ilmenneen epäillyn altistuksen perusteella tehdä tartuntatautilain 60 §:n mukainen päätös karanteeniin asettamisesta.

### **Ehdotukseenne 43 d §:n muutoksiksi (Suhde 22 §:ssä säädettyyn ilmoitusvelvollisuuteen)**

-

### **Ehdotukseenne 43 e §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmästä saadun altistumistiedon käsitteleminen)**

43 e §:n 2 momentissa säädettäisiin yhteydenottopyynnöstä ilmenevien tietojen tallettamisoikeudesta. Säännöksen mukaisesti henkilön yhteydenottopyynnöstä ilmenevät tiedot mahdollisesta altistumisesta voitaisiin tallettaa kunnan tai

sairaanhoidopiirin kuntayhtymän terveydenhuollon toimintayksikön perustamaan väliaikaiseen rekisteriin yhteydenottoa varten. Lisäksi momentissa säädettäisiin, että tiedot olisi poistettava tällaisesta rekisteristä viivytyksettä sen jälkeen, kun se ei ole enää välttämätön tähän tarkoitukseen.

Esityksessä olisi hyvä täsmentää, millaiseen käyttöympäristöön väliaikainen rekisteri voidaan luoda – edellytetäänkö käyttöympäristöltä samojen vaatimusten täyttymistä kuin esimerkiksi potilastietojärjestelmiltä, eli esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain vaatimustenmukaisuutta? Yhteydenottopyyntöön sisältyy lisäksi terveystiedoiksi luokiteltavia tietoja (esimerkiksi mahdolliset oiretiedot). Tuleeko tällaiset yhteydenottoon sisältyvät tiedot kirjata mahdollisesti myös potilasasiakirjoihin?

### **Ehdotukseenne 43 f §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän toteutuksen ohjaus)**

-

### **Ehdotukseenne 43 g §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän tietoturvallisuuden arvioiminen)**

-

### **Ehdotukseenne 43 h §:n muutoksiksi (Valvonta)**

-

**Voimaantulosäännös: Ovatko esityksen voimaantulo- ja voimassaoloajat perusteltuja esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi?**

Kyllä pääosin [Vantaan kaupunki katsoo, että esityksen pikainen voimaantulo on perusteltua koronavirusepidemian tartuntaketjujen jäljittämisen ja katkaisun tehostamiseksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Uuden teknologian nopeaan käyttöönottoon voi kuitenkin liittyä riskejä esimerkiksi tietoturvan vaarantumisesta ja eri toimijoiden välisten roolien epäselvyydestä. Lisäksi nopea käyttöönotto edellyttää selkeää ja ajantasaista ohjeistusta eri toimijoille hyvissä ajoin jo ennen lain voimaantuloa. ]

## Muut huomiot esityksestä

### Mahdolliset muut näkemyksenne esityksestä?

-

Veijalainen Mirva  
Vantaan kaupunki - Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala